

S. Sayısı : 106

Devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı cedveldeki Millî müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerinin değiştirilmesi hakkında 1/46 ve subay ve askerî memurların aylıkları hakkındaki 1453 sayılı kanunun 3 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair 1/75 sayılı kanun lâyhaları ve Millî müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları

Devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası (1/46)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/675

3 - III - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerinin tadili hakkında Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 16 - II - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Esbabı mucibe

1452 sayılı Devlet memurları maaşlarının tevhid ve teadülüne dair olan kanunun 2 nci maddesine bağlı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin maaş dereceleri 1929 senesindeki mevcudlarına ve maaşlarına göre tesbit edildiğinden kıdemleri gelen ehliyetli muallimlerin terfilerine imkân bulunamamaktadır.

Bu mahzuru kaldırmak için tedrisat müfettişleriyle muallimlerin cedveldeki mikdarı ihtiyaca göre azaltılarak maaş derecelerinin artırılmasına lüzum görülmüş ve bu sebeble kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Mü. Encümeni

Esas No. 1/46

Karar No. 2

2 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerinin tadili hakkındaki Millî Müdafaa vekâletince hazırlanan kanun lâyihasının gönderildiğine dair olub intihabatın yenilenmesi hasebile hükümsüz kalan ve bu kerre yeniden encümenimize havale edilen Başvekâletin 3 mart 1937 tarih ve 6/675 sayılı tezkeresi Millî Müdafaa vekilliginden gönderilen memuru huzurunda encümenimizde okundu ve görüşüldü:

1452 sayılı Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan kanuna bağlı 2 numaralı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin adedi ve maaş dereceleri, o günkü mevcudlarına ve aldıkları maaşlara göre tesbit edilmiş olmasından dolayı çalışkan memurların terfi ve terfihlerine imkân bırakılmadığına encümenimizce de kanaat getirilerek Hükümetin esbabı mucibesi yerinde görülmüştür.

Ancak Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimleri için tahaddüs eden bu günkü vaziyet aynen deniz kısmı muallimleri hakkında da varid olduğu encümenimizce yapılan tedkikattan

anlaşılmakla 1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedveldeki deniz kısmı muallimlerinin adedi bu günkü mevcuda indirilmek suretile bütçede yapılan tasarrufla mevcut muallimlerin terfi ve terfihlerine imkân verilmiştir.

Deniz kısmı muallimleri için yeniden tanzim edilen cedvel birinci maddeye eklenerek madde tadilen kabul edilmiştir.

Bu değişikliklere göre lâyihanın başlığı düzeltilmiş ve ikinci madde kaldırılmıştır.

Lâyihanın diğer maddeleri encümenimizce de aynen kabul edilmiş olmakla havalesi veçhile Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek başkanlığa sunulmuştur.

Millî Mü. En. Reisi	M. M.	Kâtib
Diyarbakır	Erzurum	Samsun
K. Sevüktekin	Ş. Koçak	R. Barkın
Çankırı	Erzurum	Gümüşhane
Dr. A. Arkan	S. Altuğ	Ziya Zarbun
İstanbul	Konya	Konya
Dr. H. Ş. Erel	Vehbi Bilgin	O. Koptağel
Manisa	Muğla	Samsun
K. N. Duru	S. Güneç	F. Ergin
Seyhan	Urfa	
S. Tekelioğlu	Ahmed Yazgun	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedveldeki Millî Müdafaa vekâleti kara kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet memurları maaşlarının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedvelde gösterilen muallimlerin mevcudu ve bunların maaş dereceleri ile bu cedvele 1511 numaralı kanunla ilâve edilen iki tedrisat müfettişinin maaş derecele-

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedvelde M. M. vekâleti kara ve deniz kısmı muallimlerinin mikdar ve maaşları derecelerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet memurları maaşlarının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanuna bağlı 2 numaralı cedvelde gösterilen kara ve deniz kısmı muallimlerinin mevcudu ve bunların maaş dereceleri ile bu cedvele 1511 numaralı kanunla ilâve edilen iki tedrisat müfettişinin

ri aşağıda gösterildiği veçhile tadil edilmiştir:

Derece		Aded	Maaş
5	Müfettiş	1	80
6	»	1	70
6	Muallim	2	70
7	»	5	55
8	»	6	45
9	»	9	40
10	»	10	35
11	»	11	30
12	»	2	25
		<hr/>	
		47	

MADDE 2 — 1452 sayılı kanuna ek olarak çıkarılan 22 haziran 1935 tarih ve 2797 ve 29-IV-1936 tarih ve 2953 sayılı kanun hükümleri bakidir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 - II - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

maaş dereceleri aşağıda gösterildiği veçhile tadil edilmiştir:

		Kara kısmı	
Derece		Aded	Maaş
5	Müfettiş	1	80
6	»	1	70
6	Muallim	2	70
7	»	5	55
8	»	6	45
9	»	9	40
10	»	10	35
11	»	11	30
12	»	2	25
		<hr/>	
		47	
		Deniz kısmı	
Derece		Aded	Maaş
7		2	55
8		2	45
9		2	40
		<hr/>	
		6	

MADDE 2 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Subay ve askerî memurların aylıkları hakkındaki 1453 sayılı kanunun 3 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası (1/75)

T. C.

Başvekâlet

19 - XI - 1938

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/4710

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 numaralı kanunun 3 ncü maddesinin tadiline dair Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 12 - XI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe

Orduda generallığa terfi etmek içtimaî vaziyette büyük bir tehavvül husule getirdiği ve yüksek masrafları istilzam eylediği halde tuğgenerallığa terfi eden bir subayın ilk nail olduğu maaş farkı 32 liradan ibarettir. Bu itibarla tuğgenerallığa terfi etmek adeta bir sıkıntı husule getirmektedir.

Evvelece paşalık (mirliva, ferik, birinci ferik, müşir) olmak üzere dört rütbe iken bu gün generaller (tuğgeneral, tümgeneral, korgeneral, orgeneral, mareşal) olmak üzere beş rütbedir. Tuğgenerallığa terfide maaş yukarıda arzedildiği üzere 32 lira fark etmektedir. Tuğgenerallıktan tümgenerallığa terfide 112 lira ve müteakib general rütbelerine terfide yüzer lira maaş farkı vardır. Generallığın ilk rütbeleri arasındaki maaş farkı esasen nisbetsiz olduğu için hem de farkı daha mevzun bir hale getirmek hem de tuğgeneralların sıkıntısını gidermek üzere baremin dördüncü derecesinde tuğgeneralların (3,2) gösterilen emsalin (3,5) olarak değiştirilmesi suretile tuğgeneralların 32 lira maaş farkının 59 liraya çıkarılması muvafık görülerek bu kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

M. M. Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Esas No. 75

Karar No. 4

2 - V - 1939

Yüksek Başkanlığa

Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin tadiline dair Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile sunulduğuna dair olup geçen intihab devresinde müzakeresi icra ve Yüksek Başkanlığa sunulan ve intihabın yenilenmesi hasebile hükümsüz kalan ve bu kere yeniden Encümenimize verilen Başvekâletin 19 teşrinisani 1938 tarihli ve 6/4710

sayılı tezkeresi ve bağlı evrakı M. M. Vekilliğinden gönderilen memurlarile okundu ve konuşuldu:

Bağlı esbabı mucibede dahi bildirildiği ve hile generallık rütbesi adedinin eskisine nazaran bir fazla ve ilk general rütbesine terfide, maaş farkı, diğerlerine nazaran çok az ve nisbetsiz olduğu cihetle bunu mevzun bir hale getirmek için baremin dördüncü derecesinde tuğgeneral maaşı emsali hâsılının değiştirilmesi hakkındaki işbu kanun lâyihası Encümenimizce aynen kabul edilmiş

ve havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Diyarbakır	Erzurum	Samsun
K. Seviştekin	Ş. Koçak	R. Barkın
Çankırı	Erzurum	Gümüşane
Dr. A. Arkan	S. Altuğ	Y. Z. Zarbun

Istanbul
Dr. Tuğ. Ş. Erel

Konya
V. Bilgin

Malatya
O. Koptagel

Manisa
K. N. Duru

Muğla
S. Güney

Samsun
F. Ergin

Seyhan
S. Tekelioğlu

Urfa
A. Yazgan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 numaralı kanunun üçüncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 numaralı kanunun üçüncü maddesinde dördüncü derecenin 3, 2 gösterilen emsali 3, 5 olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye, Gümrük ve in-hisarlar ve Maliye vekilleri memurdur.

12 - II - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Hilmi Uran	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Dr. R. Saydam	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 numaralı kanunun üçüncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 numaralı kanunun üçüncü maddesinde dördüncü derecenin 3, 2 gösterilen emsali 3, 5 olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye, Gümrük ve in-hisarlar ve Maliye vekilleri memurdur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 47

Esas No. 1/46, 1/75

31 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Subay ve askerî memurların maaşları hakkındaki 1453 sayılı kanunun bazı maddelerinde ve 1452 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı cedvelin Millî Müdafaa vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına dair olup Başvekâletin 3-III-1937 ve 19-XI-1938 tarih ve 6/675 ve 6/4710 sayılı tezkerelerile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyhaları ve Millî Müdafaa encümeninin mazbataları encümenimize tevdi edilmiş olup Büyük Meclisin, intihabatın yenilenmesine karar vermesi üzerine hükümsüz kalan bu lâyhaların tekrar tedkik ve müzakeresi bu defa Başvekâletin 15 - IV - 1939 tarih ve 890 sayılı tezkeresiyle talep edilmiş ve yeniden Millî Müdafaa encümenince görülerek tanzim edilen mazbatalarile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Millî Müdafaa vekâletinden gönderilen memur hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Bu lâyhalarla teklif edilen değişiklik 1453 sayılı kanunun üçüncü maddesinde yazılı 4 ncü derece emsalinin tadili ve maaşlı sivil memurların da 1452 sayılı kanuna ek olarak lâyhaya ilâvesi talebinden ibarettir.

Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanun yerine kaim olmak üzere encümenimizce hazırlanan lâyhada sivil memurlara aid baremin 7 nci derece maaş 60 ve 45 lira maaş 8 nci derece maaş da 50 liraya çıkarılmak suretile değiştirildiği gibi her derecenin emsal hâsılı yerine o dereceye girenlere verilecek paranın miktarı gösterilmek suretile bazı tadilat yapılmış olduğundan sivil memurlarla subaylar ve askerî memurlar arasında teadülü temin için aynı tadilatın subaylar ve askerî memurların maaşına dair olan kanunda da yapılması ve terfi şartlarını haiz oldukları halde kadronun müsaadesizliği sebebiyle bir derecede rütbesine mahsus asgarî müddetin iki mislini geçirmesine rağmen terfi edemiyenlere bir derecede bir defaya mahsus olmak üzere üst

derece maaş verilmesi ve Millî Müdafaa vekâleti hususî kalem müdürlüğüne maaşlı sivil memur tayin olduğu takdirde bunlar hakkında diğer vekâletler hususî kalem müdürlerinin tâbi olduğu hükümlerin tatbik edilmesi zarurî görülmüş ve aslî vazifesinden mâada muallimlik deruhde eden subaylar ve askerî memurlar hakkında da aslî vazifelerine ilâveten muallimlik deruhde eden sivil memurlar gibi muamele yapılması esas itibarile kabul edilerek lâyiha bu maksadları ihtiva eder şekilde Encümenimizce yeniden hazırlanmıştır.

Maaşlı sivil memurların kadrosu 1452 sayılı kanun yerine kaim olmak üzere Encümenimizce hazırlanan lâyhaya eklenmiştir.

Bu lâyhaların encümenimizde müzakeresi sırasında Askerî Temyiz müddei umumisinin ikinci derecenin maaşını alabileceği yolunda 3439 sayılı kanun ile mezuniyet verilmiş olduğundan bu kanunun hükmü mahfuz olduğuna dair lâyhaya bir kayid konulması teklif edilmiş ise de hazırladığımız bu lâyiha esas itibarile mezkûr hükmü değiştirir mahiyette olmayıp 3439 sayılı kanun hükümlerinin tabiatile mahfuz kalacağı düşünülmüş ve bu sebebden dolayı lâyhaya bu hususta ayrıca bir kayid konmasına lüzum görülmemiştir.

Kanunun esas itibarile neşri tarihinde mevkiî tatbika girmesi kabul olunmuş ise de yapılan tadil dolayısıyla maaşlı memurların maaş tutarlarında vücade gelmiş olan farkların malî sebepten dolayı 1 eylül 1939 tarihinden itibaren tediye sine başlanacağı kabul olunmuş ve meriyet maddesi bu esasa göre tanzim edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	R. V.	M. M.
İsparta	Kayseri	Trabzon
M. Ünsal	F. Baysal	S. Day
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Çanakkale
F. Öymen	Dr. Z. Ülgen	R. Bulayırık

Diyarbakır R. Bekit	Elâzığ M. F. Altay	Erzincan I. Artun	Kütahya A. Tiridoğlu	Malatya M. Öker	Malatya O. Taner
Gümüşane D. Sakarya	İçel T. C. Beriker	İstanbul G. B. Göker	Mardin R. Erten	Muğla H. Kitabcı	Muş Ş. Ataman
Kastamonu T. Coşkan	Kayseri S. Serim	Kırklareli B. Benker	Ordu H. Yalman	Sivas R. Çiner	Urfa S. Işbay
Kırklareli Ş. Ödül	Kırşehir M. Seyfeli	Kocaeli A. S. Akbaytuğan	Yozgad A. Sungur	Yozgad S. İçöz	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Subaylar ve askerî memurların maaşatına dair
olan 1453 sayılı kanuna ek kanun lâyhası*

MADDE 1 — Kara, deniz, hava, askerî fabrikalar, harita subayları ve askerî memurları (askerî mekteplerdeki maaşlı sivil muallimlerle maaşlı sivil muallimler hariç) ve jandarma subayları için 13 derece tayin edilmiş ve bu derecelere aid maaş asıllarile tutarı ve her dereceye dahil subaylar ve askerî memurlar bağlı cedvelde gösterilmiştir. Tekaüd ve harccrah hesablarında ve muhtelif kanunların maaş asıllarına taallük eden hükümlerinin tatbikatında bu cedvelin üçüncü sütununda yazılı mikdarlar ve emsal hasılma aid hükümlerde de dördüncü sütundaki rakamlar esastır.

MADDE 2 — Terfi şartlarını haiz oldukları halde kadronun müsadesizliği sebebiyle bir derecede rütbesine mahsus asgarî müddetin iki mislini geçirmesine rağmen terfi edemeyenlere her derecede bir defaya mahsus olmak üzere üst derece maaşı verilir. Bu hükmün tatbikında geçecek terfi müddetlerinin mebdeî bu kanunun meriyeti tarihinden hesap olunur.

MADDE 3— 1453 sayılı kanunun 10 ncü ve 3140 sayılı kanunun 1 nci maddeleri mucibince verilecek muvakkat tazminat, 1, 2 ve 3 ncü dereceler için 60, 4 ve 5 nci dereceler için 30 ve 6, 7 ve 8 nci dereceler için 22, 9, 10, 11, 12 ve 13 ncü dereceler için 15 lira olarak tesbit olunmuştur.

Devlete aid mebanide ve memurine tahsis edilen meskenlerde oturanlara bu tazminat verilmez.

Mezuniyet veya muvakkat memuriyetle Ankaradan ayrılanlara ayrıldıkları müddetin yalnız üç ayı için bu tazminat verilir.

Muvakkat tazminat olarak verilen paralar borç için haciz olunamayacağı gibi bu tazminat maaşlar hakkındaki tediye usulleri dairesinde tediye olunur.

MADDE 4 — Millî Müdafaa vekâleti hususî kalem müdürü maaşlı sivil memur olduğu takdirde, diğer vekâletler hususî kalem müdürleri hakkındaki hükümlere tâbi olur.

MADDE 5 — Aslî vazifesinden maada muallimlik deruhde eden subaylar ve askerî memurlar hakkında aslî vazifelerine ilâveten muallimlik deruhde eden sivil memurlar hakkındaki hükümler tatbik olunur.

MADDE 6 — Askerî kadrolarda ücretle çalışacaklar hakkında Devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair kanunda yazılı hükümler tatbik olunur.

Bu gibilerden halen müstahdem olanlar için yapılacak muamele dahi mezkûr kanunda yazılı esaslara göre tayin edilir.

MADDE 7 — 1453 sayılı kanunun 1 ve 3 ncü maddelerile 2702 sayılı kanunun birinci maddesi ve 3278 sayılı kanunun 2 nci maddesi hükümlerinden bu kanuna muhalif olan hükümler kaldırılmıştır.

MADDE 8 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir. Ancak bu kanun mucibince emsal hasılların artmasından ve derecelerin ilgasından dolayı tediyesi icab eden fazlalar 1 Eylül 1939 tarihinden tatbik olunur.

MADDE 9 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

CEDVEL

D.	Rütbesi veya sınıfı	Maaş asılları	Tutarı
1	Orgeneraller, oramiraller	150	600
2	Korgeneraller, koramiraller	125	500
3	Türgeneraller, tümamiraller	100	400
4	Tuğgeneraller, tuğamiraller, teyviz müddeiumumisi, vekâlet hukuk müşaviri	90	300
5	Albaylar, teyviz azaları, birinci sınıf askerî memurlar	80	260
6	Yarbaylar, ikinci sınıf askerî memurlar, vekâlet hususî kalem müdürü	70	210
7	Binbaşlar, üçüncü sınıf askerî memurlar	60	170
8	Önyüzbaşlar, dördüncü » » »	50	140
9	Yüzbaşlar, beşinci » » »	40	120
10	Üsteğmenler, altıncı » » »	35	100
11	Teğmenler, yedinci » » »	30	85
12	Asteğmenler, sekizinci » » »	25	75
13	Askerî memur muavinleri	20	60